

Manja Vadla: I WHO/JAZ KDO

V sodelovanju z Majem K.V., Farukom Pašičem, Sub-i-Magos (Sinkronics) in obiskovalci

Galerija sodobne umetnosti Celje

25.4. – 16.6.2013

I Who/Jaz Kdo celjske umetnice Manje Vadla je večmedijska prostorska instalacija, s katero avtorica skozi sonavzočnost treh subjektivnih svetov (z vsemi njihovimi kompleksnostmi, nagnjenji in doživljanji, interesi, odnosi in družbenimi vpetostmi) tematizira osebno stvarnost ter realnost izgrajevanja osebnih identitet. Povod zanjo je bilo povabilo galerije umetnici, da za razstaveni prostor pripravi projekt v sodelovanju z drugim umetnikom ali posameznikom iz neumetnostnega sveta. Avtoričina fascinacija nad kreativnostjo posameznika, še posebej nad tisto, ki jo vidi kot proizvod njegovega iskanja lastne pozicije v družbi in kot proizvod notranjih stisk v soočanju z družbenimi normami, je rezultirala v oblikovanje projekta v sodelovanju s sinom in partnerjem.

Instalacija se kot mreža znakov vije skozi celoten galerijski prostor ter zgoščuje v posamezne svetove, identitetne strukture, ki niso izolirane, temveč povezane s prehodi in možnimi vstopi. Sestavljajo jo vsakdanji predmeti, dokumentarni posnetki, umetniške stvaritve in zvočni eksperimenti. Avtorica celotne postavitve je umetnica, ki odbere in uredi označevalce, ki skozi njen pogled posamezni subjekt najbolj opredeljujejo in najbolj strnjeno predstavljajo njegov miselni svet in njegovo sebstvo. Tako lahko postavitve beremo kot karakterizacijo nje same in drugih dveh akterjev, v kateri so poleg posebnosti, ki so značilne za posamezni subjekt, še posebej poudarjene in izpostavljene enotnosti – lastnosti in vezi, ki jih vse tri določajo in povezujejo, od malih obsesij do kreativnosti. Na tej točki, ko umetnica prepozna in prelije v vizualno formo kreativnost obeh sopotnikov, pride njeno avtorstvo še posebej do izraza. Med posameznimi individualiziranimi in samostojnimi prostori je z načinom njihove umestitve v celoto vzpostavila relacije. Gledalčevo razbiranje in premišljevanje posameznih subjektivitet se tako ves čas srečuje tudi z branjem pozicij in razmerij med njimi.

Prva izmed enot, ki konstituirajo instalacijo, je svet avtoričinega sina, predstavljen z zbirko v stekleni kocki, ki kaže njegovo zanimanje za prepovedano, z videom, ki ga sestavljajo dokumentarni posnetki njegovih plesnih kreacij skozi čas, in s sliko, ki jo sestavljajo pisma in druge intervencije na platneni nosilec. S kocko, napolnjeno z najrazličnejšimi variantami in skicami orožja, avtorica poda kritičen pogled na dvojnost družbe, ki odprto in agresivno, še zlasti z medijsko dostopnostjo, podaja nasilne vsebine, in se hkrati, ko vplivajo na posameznika, postavi v pozicijo njihovega zavračanja in obsojanja. Postavitev ima tudi funkcijo začasnega delovnega prostora, nosilec tega sveta jo lahko v času razstave zaseda, v njej ustvarja, vanjo vnaša dinamiko, spremembo in nastajanje. Elementi, ki to enoto ključno definirajo, so gibanje, proces in rast, ki jih gledalec zaznava skozi telesno gibanje v videu, zbiranje, premeščanje in kreiranje v kocki in skozi sled odnosa med dvema osebama na kolažirani sliki. Vmesno pozicijo na teritoriju, ki ga zasedajo trije sobivajoči svetovi, ima

povezan sistem koridorjev, nekakšen labirint, po katerem se gledalec giblje do posameznih Vadlinih slik. Zunanji svet je izključen, gledalec in njegov pogled je usmerjen na njeno ustvarjanje, vse poti vodijo do slik z enigmatičnimi, večznačno zastavljenimi prizori in učinki, ki jih avtorica doseže s kombinacijo materiala na sliki in svetlobnega vira. Prostor definirata izoliranost in utesnjenost ter hkrati pomirjujoča tišina in potopljenost v pokrajino nenavadnega, privlačnega, ne-tuzemskega in magičnega. Kreativna obsesija s črkami in besedami, prestavljanjem črk in tvorjenjem novih besed in pomenov, sestavljanjem vzorcev in miselnih iger, portretiranje samega sebe z digitalno fotografijo, umeščanje sebe pred kamero in za fotoaparata, sledenje enakim izrazom na obrazu skozi daljši časovni razpon in umestitev vsakdanjega predmeta (hladilnika z rastočim testom) kot metaforo notranjih preobrazb zaznamujejo naslednjo prostorsko zgoščitev in reprezentirajo tretji subjekt.

Posamezni svetovi se stekajo v zadnjem prostoru, ki ga je umetnica zasnovala kot družabni prostor, namenjen obiskovalcem in njihovi potopitvi v lastni jaz. Formalno in vsebinsko je oblikovan kot »party prostor« z ustreznim populističnim izgledom in napolnjen z zvokom. Zvočna pokrajina Sub-i-Magos (Sinkronics) se je na odprtju razstave izgradila z vključevanjem publike v sam proces oblikovanja zvoka. Zvok, ki je nastal, je postal vsebina prostora. Z njim avtorica referira na glasbo kot skupno točko, povezovalni element treh subjektov in enega izmed gradnikov njihovega skupnega sveta.

Z organizacijo instalacije v odprt ali zaprt prostor, nasičen ali pretočen, kaotičen ali urejen, z individualizacijo posameznih enot, ki si sledijo, a hkrati segajo v druge, se povezujejo, z množico elementov – stvari, posnetkov, zapisov, slik, usmerjenim ali razpršenim pogledom, samonanašajočim in družbenokritičnim, z mislijo na gledalca, ki mu je namenila zadnji, družabni prostor z naslanjači in instrumenti, ki jih lahko uporablja in tako preide iz opazovalca v soudeleženca (še posebej v soustvarjalca zvoka), je umetnica z dramaturško natančnostjo sestavila kompleksno, večplastno okolje, v katerem se, tako kot v realnosti, individualne subjektivnosti izgrajujejo skozi razliko in skozi mrežo povezav.

Irena Čerčnik